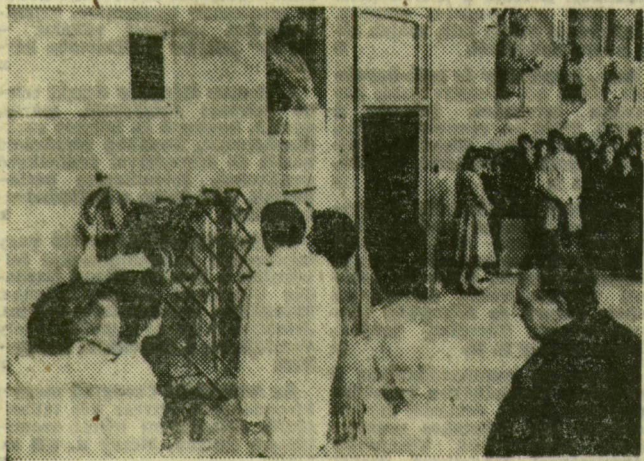

Radnóti Miklósról emlékeztek

Radnóti Miklós születésének 70. évfordulója alkalmából koszorúzási ünnepséget rendezett tegnap a Pantheonban levő Radnóti-emléktáblánál a városi tanács, a József Attila Tudományegyetem és a Radnóti Miklós Gimnázium. A megemlékezésen jelen volt Szántó Ti-vadar, a városi pártbizottság osztályvezetője, Bányai dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettese, valamint a József Attila Tudományegyetem karainak vezetői és a Radnóti gimnázium képviselői. Bajti Klára és Hídvégi Erzsébet, a mártírhaltalt halt

költő nevét viselő gimnázium tanulóit mondták el Radnóti Kortárs utlevelére, illetve Nyugtalan bírálat című verseit. Dr. Vörös László egyetemi adjunktus, a Tiszatáj főszerkesztője mondott ünnepi beszédet, méltatva a 70 évvel ezelőtt született költő emberi és művészi értékeit, helyét a század magyar lírájában. Ezután a városi tanács, a tudományegyetem és a Magyar Írók Szövetsége dél-magyarországi csoportjának képviselői helyezték el koszorúkat Radnóti Miklós emléktáblájánál.

Műsorajánlat

A Dunaújvárosi Bemutató-színpad vendégjátékát tekint-hetik meg az érdeklődők ma, szombaton este 6 és 8 órai kezdettel az Ifjúsági Házban. Czákó Gábor Disznó-játék című darabját adják elő, Iglódi István rendezésében.

A Szegedi Szimfonikus Zenekar és a Szegedi Egyetemi Ének-kar koncertjét rendezi meg az Országos Filharmónia szimfonikus tavaszi bérlet-sorozatának negyedik előadásaként holnap, május 6-án délelőtt fél 11 órakor a Zeneszínházban (Szabadság-mozi). Vezényel Pál Tamás, közreműködik Szécsi Éva, Lengyel Ildikó, Bárdi Sándor és dr. Szűts István (ének). A műsorban Stravinsky művei szerepelnek.

A József Attila Tudományegyetem Ságvári Andre gyakorló gimnáziumának vegyeskara főpróba-hangversenyt ad holnap, május 6-án délután 5 órakor a, gimnázium dísztermében. A koncert az iskola vegyeskarának május 8-án Belgrádban, a jugoszláv főváros XII. számú gimnáziuma kórusának meghívására rendezendő hangversenyének főpróbája. A vegyeskar a május 8-i belgrádi, illetve a május 10-i

temerini koncertek bevételeit Jugoszlávia földrendesséjévé a vidékeinek segélyezésére ajánlotta fel. A főpróba-hangverseny műsorában többek között Bach, Händel és Kodály művei, valamint a nemzetközi munkásokztály-dalai szerepelnek.

Májusi cserebogar címmel gyermekeknek tartanak biológiai foglalkozást Csizmazia György vezetésével a Móra Ferenc Múzeum Múzeumi Matiné-sorozatának keretében holnap, május 6-án délelőtt 11 órai kezdettel.

Londonból Londonig — ez a címe a Juhász Gyula Művelődési Központban május 7-én este 6 órakor megrendezendő ismeretterjesztő előadásnak, amelyet Bátyai Jenő tart.

Káldy László budapesti amatőr filmes estjét rendezik meg szintén a Juhász Gyula Művelődési Központban május 7-én este 6 órai kezdettel.

Író-olvasó találkozót rendez az Isteleki Magyar-Szovjet Barátság Tsz. a termelőszövetkezet pártszervezete és a TESZÖV szervezésében május 7-én, délután 4 órakor a termelőszövetkezet központjában. Sz. Lukács Imre író készülő műveiből mutat be részleteket.

Verdi Johanna című operáját közvetíti a rádió harmadik műsora a Szegedi Nemzeti Színházból. Május 8-án 17 óra 21 perckor a Holnap közvetítjük... című adásban előzetest hallgathatnak az érdeklődők a közvetítésről, május 9-én este 21 óra 20 perccel kezdettel pedig az opera hangzik el a harmadik műsorban.

A Szegedi Szakszervezetek Általános Munkáskórusa énekel dr. Mihálka György vezényletével a Kossuth rádió Kóruspódium című adásában május 9-én 14 óra 19 perckor.

Tiszatáj-estet közvetít Mátyás, a József Attila városi könyvtárból a Gondolat — a rádió irodalmi lapja — május 11-én 19 óra 15 perccel kezdettel a Kossuth adón.

A Szegedi Volán SC férfi kézilabdacsapatának mérkőzését — a Tatabányai Bányász ellen — közvetíti a televízió egyes programja május 11-én 16 óra 55 perckor.

A Tiszatáj májusi száma

Három élvonalbeli próza-írók új műveivel ismerkedhet meg a folyóirat májusi számának olvasója. Jókai Anna novellafüzére (Várlaciók) — az írók korábbi munkáival ellentétben — nem annyira a mozgalmas eseménysorral, a valóság-élmek sokkölő erejű halmazával, mint inkább a töprengésre, állásfoglalásra ösztönzővel jellemezhető. Mocsár Gábor novellája (Csiribiri kanvereb, avagy krimi a tanyán) pontos, árnyalt pszichológiai rajzával, a megjelenítés drámaiságával tűnik ki. A satirikus, ironikus, abszurd megközelítésű írókat kedvelők Páskándi Géza két új elbeszélését olvashatják. A Tiszatáj új számában Kányádi Sándor, Markó Béla, Pintér Lajos, Serfőző Simon, Sárközi József és Kiss Dénes versei kaptak helyet.

Abolcsy László a Herder-díjas Sütő Andrásról készített interjút. Az egyik kérdésre („Hogyan vélekedsz az összetartozásról?”), így válaszolt Sütő András: „Aho-gyan Ilyés Gyula fogalmazta volt: az ötágú síp jegyében. Minden ép elmének el-kéne fogadni, annál rosszabb az ép elmére nézve, hogy ha nem fogadja el, sőt, olykor mások által megnyilatkozni se engedje. Ilyés Gyula gondolatának jegyében az összetartozásnak és hovatartozásnak eme Idő és Tér-beli abroncsmentesét.”

Az ötvenéves Kányádi Sándor, a romániai és az egyetemes magyar irodalom kiemelkedő alkotóját köszönti a Tiszatáj májusi száma. Farkas Árpád és Nagy Gáspár verse után Görömbei András pályabeszegző nagy tanulmányát találjuk Kányádi Sándor munkásságáról. A költőnek Kántor Lajos irodalomtörténész tett föl kérdéseket. Ebben a beszélgetésben mondta Kányádi Sándor: „...a költészet állandó hiányérzetünk ébredője, szerintem ez forradalmár meghatározás, a forradalmiságnak is megfogalmazása. A nem beletörődő, állandóan jobbítani akaró, a végleges megfogalmazásokat nem elfogadó ember típusa a forradalmár.” Az új verseskötetről, a Szürkületről Grezsa Ferenc írt

bírálatot. „A Szürkület a költészet magasságai; lapály, völgy, mélyedés sehol, legfőképpen a kiugró csúcsok változatossága. Néhány verse önnön átlagszintjét is felülmúlja, s jelentősége túlnő Kányádi költői pályájának keretein” — írja Grezsa Ferenc.

Radnóti Miklós születésének hetvenedik évfordulója alkalmából közli a Tiszatáj Pomogáts Béla tanulmányát (Forma és világszemlélet), mely a költő irodalmi nézeteit, esszéiről, kritikai tevékenységének eredményeit összegzi. Nemrég került a szegedi Somogyi-könyvtárban elő Radnóti francia nyelvű tanári szakvizsgadolgozata a lírai realizmusról. Téglásy Imre nem csupán bemutatja ezt az eddig ismeretlen frászt, hanem Radnóti realizmusát a versekben, a „gyakorlati tükrében” is vizsgálja. Pomogáts Béla Radnóti-kismonográfiáját Laczkó András elemzi.

A Kelet-európai Nézőben Predrag Stepanovic a mai szerb irodalom egyik érdekesebb alkotójának, Milovan Danijlicnak az esztétikai nézeteit tárgyalja. Újvidéken látott napvilágot Dávid András A kölcsönösség hídjai (Fejezetek a jugoszláv-magyar kulturális és irodalmi kapcsolatokról) című kötete, melyről Póth István recenzióját közli a lap. — A Kritika rovatban Serfőző Lajos két NÉKOSZ-kötet ürügyén „ismertető helyett inkább néhány kikívánczoló gondolatot, alkalomszerű meditációt” írt. A Magyar História-sorozat két új kötetét (Gergely András—Szász Zoltán: Kiegyezés után. Merényi László: Boldog béke-idők) Buzinkay Géza és Gergely András bírálja.

A Műterem-látogatás sorozatában a hónapban Zoltánfy Istvánt mutatja be. „A művészek két választása van. Vagy egy közösségből meríti élményeit, s annak a közösségnek festve abban is oldódik föl, vagy egy lóhosszal megelőzi korát, s akkor legfeljebb néhány esztéta csámcsog munkáin. En a munkások között, a kenderfonógyárban dobentem rá, hogy az első út az enyém” — olvashatjuk egy helyen. A művésszel Tandí Lajos beszélgetett.

Az ismeretterjesztés eredményei

Kitüntetések, jutalmak TIT-munkáért

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat megyei szervezetének elmúlt évi tevékenységéről folytattak megbeszélést a tegnap délutáni ügyvezető elnökségi ülésen, a Kárász utcai TIT-klubban. Az elnökség tagjait, a városi-járási szervezetek képviselőit dr. Kiszely György egyetemi tanár, a megyei szervezet elnöke tájékoztatta a soron következő feladatokról, amelyek közül kiemelte az ismeretterjesztők, az egyes értelmiségi rétegek helyzetéről, közérzetéről, általános tájékozottságáról foglalkozó főlértékesítést. A megbeszélésen Molnár Zoltán, a TIT megyei titkára az ismeretterjesztő munka mennyiségi mutatói alapján vázolt föl áttekinthető képet a megyei szervezet tavalyi tevékenységéről. A számok segítségével

végzett országos összehasonlításból kitűnik, hogy a Csongrád megyei szervezet élenjáró az ezer lakosra számított ismeretterjesztő órák megtartása tekintetében. Hasonlóan jók az eredmények, ha a réteg munka szempontjából vizsgáljuk a megyei szervezet tevékenységét. Az ülésen részt vett és felszólalt Lőrinczy László, a TIT-központ osztályvezetője; elmondta, hogy a Csongrád megyei szervezet nagy szerepet vállalt abban, hogy a TIT teljesíthette kitűzött feladatait az elmúlt évben. Dr. Sebe János, a megyei pártbizottság osztályvezető-helyettese azokról a feladatokról beszélt, amelyeket az ismeretterjesztés színvonalának emelése érdekében kell elvégezni. Az ülésen részt vevők tájékoztatót hallgattak meg a

szabadegyetemek szervezési tapasztalatairól, valamint a színvonalas ismeretterjesztő forma továbbfejlesztésének feladatairól — Nemes Csaba és Wagner István szaktitkárok előadásában.

A társulat tevékenységének támogatásáért, valamint az ismeretterjesztésben elért eredményekért kitüntetések és jutalmakat adtak át az elnökségi ülésen; TIT aranykoszorús emléklapokat a JATE sokszorosító üzemében dolgozó kollektívának, valamint a Szegedi Konzervgyár dolgozóinak; TIT aranykoszorús jelvényt dr. Fedor Attilának, a megyei bíróság elnökhelyettesének, valamint Szabó G. Lászlónak, a megyei tanács elnökhelyettesének; Fodor István, a járási hivatal elnöke jutalmat kapott a TIT-munka segítéséért.

Molnár Zoltán

A vereség

11. Czauner nem választott. Maga is sokallotta, mennyit beszélt most egyszerre. Elgondolkodtak. Alig vették észre, hogy már kő van alattuk. Hát itt a falu. Szürkült is.

A házat, ahová Arankaék megérkeztek, láthatóan a tavaszon meszelték. A faoszlopok kis tornácán borsószalma száradt. Nagy, fehér kutya vigyázott az udvarra, láncra; de most aludt. Mikor a tornácját megnyitogatták, felébredt, csendesesen bámulta őket, egy kicsikét mozdult is, bár inkább csak úgy jelenik meg. A kislány rászólt:

— Aludj csak. — S aludt tovább.

Ez a kicsi Aranka töprengés nélkül tette, amit egy háziasszonynak tennie kell.

Először is vizet öntött a lavórbá.

— Jó állott — mondta. S odakoppintotta a kis fekete szappandarabot is a székhez.

Hozott ki a szobából tiszta törülközőt.

Azután hozott a kamrából egy gömbölyű kupulykókosarat.

— Csinálok rántottát, jó?

Serpenyőbe szalonnát vágott, s csak azután gyűjtött be szalmacsóvával. Gallyat szurkált be közé; aztán megforgatta a szalonnát. Utótt rá három tojást, megkavarta; amikor levette, jól megpárikázta. Bevitte a tisztaszobába. A szoba sarkába, a kanapéra egy kis rongypokrócot dobott, arra ültette a vendéget. Már hozta is kiskosárban a kenyeret. Meg kést, villát.

— Nahát — állt meg akkor az asztal előtt —, fogyasz-sza egészséggel! En addig ágyat vetek.

A fiatalasszony nem ellenkezett, hogy nem fekszik le fényes nappal. Tudta jól, hogy önéki most le kell feküdnie. Eddig csak szóltalanul nézte a kislányt, ahogy tesz-vesz. Most meg ugyanolyan szóltalanul engedelmességedett neki.

Hát igen, először is megmosakszik. Levetette a blúzáit.

Egy kis vízzel megpacszkolta-hűsítette karját, vállát. Aztán furcsán feszülő, duzzadt keblét nyugtatgatta benedvesített ujjai óvatos kis mozgásával.

Míg a törülközővel lassan felitatgatta a bőréről a vizet, érezte, hogy egyszerre milyen éhes lett.

Be is ült rögtön az asztal mögé, a kanapéra, és egy-kettőre mind megette a három tojásból sült szalonnás rántottát.

A kislány megvetette az ágyat. Közben egyszer még egy köcsög aludtjelet is odatett az asztalra.

Hát ez esett a legjobban, ez az aludtjelet.

— Jó hideg — figyelmeztette a gazdasszony, hogy azért csak óvatosan.

— Igen — bólintott. — Óvatosan eszem.

Mikor aztán az aludtjeles köcsögnek is az aljára ért, a kicsi Aranka még az udvar végébe is elirányította, a megszekt budihoz. Fogta addig a kutya láncát; valahogy meg ne ijessze.

Visszaérkezvén, megkérdezte, hogy ne segítsen-e levet-közni, lefeküdni.

— Nem, nem, magam is elboldogulok. De előbb a láb-am, még azt is megmosnám.

— Az ám — egy kicsi zavarral bólintott, mert úgy érezte, ez is neki kellett volna, hogy előbb eszébe jusson.

Volt még egy kis gallyparázs, gyorsan enyhített rajta egy fél lavór vizet.

Bizony, ez is ráért az alapos lábmosás.

Végre odáig jutott, hogy fogta a szatyrot, s kivethette belőle a hálógutát. De gondolt egyet, s kiszedte a többi holmit is; megmutatta a kislánynak.

— Megnézed, Aranka? Látod, ez itt a pólya, ez meg a kis rékli, meg a pelenkák.

— Ó — csúcsbörtette a kislány a száját.

Ingadozott, hozzá merjen-e nyúlni. Végül nem mert.

— Nem elég tiszta a kezem.

S már tartotta is a szatyrot, hogy gyorsan tegye csak vissza bele.

Visszasomagolt hát mindent, s odatette a szatyrot, a keze ügyébe, az ágy lábához.

Hanem ez aztán igazán nagyon jólesett: megmosakodva, tiszta lábbal ágyba bújni. Alig is érzett tartózkodást az idegen ágytól; elnyúlt, nagyot sóhajtván, a hűvös vásznak között.

S most már várta is, hogy jöjjenek megint a fájások. Tudta, hogy ezután már majd sűrűsödnek.

De egyelőre nem jött semmi fájás. Csak a megpihenés csendes öröme szívárgott szíjébe a tagjaiban.

— Aludjyon! — mondta neki a kislány, s már az ajtóhoz is lábujjhegyen ment. Betette, és nagy csend lett.

Úgysem alszik, gondolta akkor Csóti Aranka. András ide fog jönni, megváróm. Ide fogja vezetni az a kopaszra nyírt kisfiú. Így nagyon jó lesz, itt van, ebben a tisztá, keményre vasalt ágyban. Élettől megerősödve. Langyos víztől megenyhülve.

S gondolni is csak szépre, ünnepre akart.

Talán a kék égre, a folyó felett. Azokkal a könnyű kis fátvolfelhőkkel... Aztán szép fehér őszi rózsák jutottak eszébe. Azon a napon, amikor a katonák letépték a sapkájukról a címeres gombokat, s olyan csodálatosan szép fehér őszi rózsákat tűztek fel, hogy addig soha életében nem látott olyan gyönyörű őszi rózsákat... András sapkáján az őszi rózsák!... Mert az övé volt a legeslegszebb, ahogy mentek egymásba karolva végig a Rákóczi úton. Mintha zene is lett volna; halk, megindító zene... észrevétlenül úszott a tömeg között, körülölelte, körülfolta, magasztos hullámaira vette; valósággal ringtak, repültek rajta.

Így, könnyedén ringott, lebegett, szinte repült. S közben egyszer csak halk csörömpölés, susmorgás hallatszott át a konyhából. Világosan tudta, hogy a kicsi Aranka anyja jött meg, a nagyobbik lányával. S tudta, hogy vacsorát készítenek, mosakodnak; a kislány meg elmondja, vagy talán már el is mondta, hogy ő itt van, a tisztaszobában, és hogy miképpen került ide, Meg is ismerte, kihallotta a hangját; az volt a legalkább, legizgalmasabb, legsuttogóbb. Nem volt gyerekes hang; érdekes, valami felnőttes lágyaság volt benne.

Úgy hallgatta a hangját az ajtón keresztül, mint valakiét, aki az életben öhozza tartozik.

Am eközben nem szűnt meg az ünnepi, zenés, őszi rózsás bódulata sem... Még mindig az a nap. Csak éppen a kilenc hónappal ezelőtti, Rákóczi út koszos, kormos házai felett a ma délelőtti kék eget látta, a Tisza feletti kék eget, a menyasszonyi felhőket.

A felhőket nézte, mind makacsabban, ezeket a felhőket, Amíg aztán nem volt képes megállni, s a csónakba is le kellett néznie. A csónakba, ahol a deszkák alatt szennyes lé kavargott. Ez bizony nagyon kellemetlen volt, nagyon ingerlő.

(Folytatjuk.)